

Tendències

Dia internacional de la Dona: el debat sobre la igualtat

Seduits pel currículum

Creix l'interès dels homes per relacionar-se amb dones més preparades i amb més bon salari

CRISTINA SEN
Barcelona

El matrimoni de George Clooney i Amal Alamuddin ha fet córrer rius de tinta i clics a internet. Està més que justificat, atesa la trajectòria, la fama, la riquesa i l'aspecte de tots dos, però d'aquestes observacions s'ha passat a utilitzar el ganxo d'aquesta parella per donar nom a una realitat sociològica que, segons s'indica des dels Estats Units, s'està coent. S'ha batejat com l'efecte Clooney, i fa referència al creixent interès dels homes per relacionar-se amb dones més preparades, autosuficients i més riques que ells.

El nom l'hi ha posat l'antropòloga dels Estats Units Helen Fisher, que és professora i investigadora de la Universitat Rutgers de Nova Jersey, i que assessorava els estudis que fa anualment Match.com, una de les plataformes de contactes en línia més importants. D'entrada, pot semblar discutible perquè es tracta d'un web per trobar parella, però els experts consultats assenyalen que és el reflex d'un fet que està passant als Estats Units i també a Espanya. Les dones tenen un nivell d'estudis més alt que els homes, les parelles necessiten un doble ingrés, la mentalitat dels homes va canviant.

"Les dones amb ingressos alts avui estan molt cotitzades", assenyala Juan Ignacio Martínez Pastor, professor de sociologia de la UNED, com a primer apunt. Això no significa que les

dones guanyin més diners ni que la bretxa salarial s'hagi resolt; és el reflex d'una part de la societat que es mou a causa del salt de la dona sobretot en l'àmbit formatiu. Per Martínez Pastor, que investiga l'evolució en les parelles i les estructures familiars, cal interpretar aquest efecte Clooney en termes economicistes.

Dades de l'estudi de Fisher

ELS HOMES SOLTERS

- El **87%** es relacionarien amb una dona que guanya més diners
- El **87%** es relacionarien amb una dona amb un nivell més alt d'estudis
- El **44%** busquen una dona independent amb la carrera encarrilada
- El **86%** volen una dona segura d'ella mateixa

LES DONES SOLTERES

- El **86%** volen una parella amb el mateix nivell d'intel·ligència
- El **89%** volen una parella amb sentit de la independència
- El **61%** no volen una parella menys preparada intel·lectualment
- El **55%** no volen haver de donar suport econòmic a la seva parella

L'estudi de Helen Fisher i Match.com, *Solters a Amèrica i el futur de l'amor*, que s'ha presentat al febrer, es basa en 5.600 enquestes a solters d'un ampli ventall d'edats, i entre les conclusions apunta el declivi del *macho man* i la valoració d'"una nova dona independent" (més preparació, més bon sou). Les dades que s'hi adjunten són les que serveixen a la investigadora per avaluar l'ocàs de la dona com a objecte decoratiu.

Cal ampliar el punt de vista d'aquest estudi per analitzar l'efecte Clooney, casat amb una prestigiosa advocada especialitzada en dret internacional i drets humans i que té com a client, entre d'altres, Julian Assange.

Deixant al marge que en aquest cas ell guanya molts diners, la psicòloga i coach Montserrat Ribot indica que per començar això denota un canvi obvi en la societat: avui dia hi ha un munt de dones que són metges, advocades, empresàries, i tot i que n'hi ha poques a les altes cúpules de comandament, n'hi ha moltes en professions i càrrecs qualificats.

Així mateix, recorda que, en una societat colpejada per la crisi, el que és lògic és que els homes valorin la capacitat adquisitiva de les seves parelles, tant per afrontar una eventual convivència com per si ha d'arribar un possible divorci.

La dona avui s'ha convertit en el millor producte, comenta Ribot amb ironia i sense afany de "mercantilitzar-la". Ha interioritzat el missatge de la necessitat de ser autosuficient, té un

Elles superen en estudis els homes

Membre de la parella amb més nivell educatiu segons edat de la parella

- Casos en què l'home té més estudis
- Casos en què els dos membres de la parella tenen estudis similars
- Casos en què la dona té més estudis

Parella jove. De 16 a 34 anys

Parella adulta. De 35 a 44 anys

Parella adulta. De 45 a 54 anys

Parella adulta. De 55 a 64 anys

Parella gran. De 65 anys o més

FONT: Papers 2015

LA VANGUARDIA

C. SEN Barcelona

Malgrat que hi ha més dones que homes a la universitat, i encara que el currículum femení –com s'indica en la informació principal– cotitza a l'alça en les relacions de parella, la realitat és que la bretxa salarial entre homes i dones persisteix a tot el món i també a Espanya on, segons les dades ofertes per l'Organització Internacional del Treball (OIT) i relatives al 2014 i el 2015, és del 17%.

LA OIT ha volgut aportar una perspectiva nova a les anàlisis

Les dones a Espanya superen lleugerament els homes en capacitats laborals, però la bretxa salarial és del 17%

Elles mereixen un 2% més

que normalment s'apliquen per quantificar aquesta desigualtat salarial, i ha distingit entre "factors explicables i no explicables". És a dir, ha mesurat les habilitats laborals "objectives" com l'experiència, l'educació, l'edat, la intensitat o les característiques del sector en el qual s'està ocupat, habilitats que determinen si una persona està més o menys capacitada en la seva ocupació.

A partir d'aquestes dades objectives aplicables tant per a homes com per a dones, la OIT assenyala que en el cas d'Espanya "no hi hauria d'haver bretxa sa-

PROFESSIONS
QUE ES FEMINITZEN

NOMBRE DE DONES A ESPANYA QUE EXERCIXEN CADA ACTIVITAT

Vigilants de seguretat	10.000	Forces armades	17.000	Polícies	8.000
Taxistes	2.000	Detectives	500		

EFFECTE CLOONEY

sou (si pot) i lluita per conservar-lo, però en canvi la igualtat encara no ha arribat a l'hora de repartir les tasques no remunerades de la llar. Per al professor de sociologia de la UNED, els resultats d'aquesta enquesta són perfectament versemblants i reflecteixen una realitat, més enllà que el físic sigui el principal ganxo d'atracció. Les famílies que segueixen el clàssic model patriarcal ja són minoritàries, i és interessant observar, diu, com canvia la mentalitat dels homes.

Quan fa una dècada es va començar a analitzar aquest progressiu increment del nivell d'estudis de les noies i el canvi d'equilibris en molts països del món, els investigadors es van preguntar si això a la llarga derivaria en l'augment de dones solteres.

El 2012, i amb dades de 56 països acumulats durant més de 30 anys, un treball del Centre d'Estudis Demogràfics (UAB) respo-

MARTÍNEZ PASTOR (UNED)

“La mentalitat dels homes canvia perquè avui es necessiten dos sous”

M. RIBOT (PSICÒLOGA)

“Les dones tenen més estudis, i és positiu que el focus es posi en aquest aspecte”

nia que no, que la dona no ha optat per la solteria sinó que s'ha aparellat “cap a baix”, i ha trencat el patró tradicional de la hipergàmia –en la qual l'home té un estatus més alt en termes generals–. I és que a Espanya ja hi ha més parelles en les quals la dona té més formació acadèmica.

L'efecte Clooney té un missatge positiu per a les dones, comenta Montserrat Ribot. Deixant al marge les característiques d'aquesta parella milionària, la idea positiva és que els focus s'hagin posat sobre el currículum d'Amal, que aquest sigui objecte d'interès, comentarís i seguiment. “Ella és la intel·ligent de la parella”, comentava el seu marit, Clooney, aquesta mateixa setmana.●

larial. Si existís alguna bretxa –s'indica des de l'organització– hauria de ser a favor de les dones en un 2%, ja que tenen una mica més de capacitat que els homes”. És a dir, que els salaris d'elles haurien de ser un 2% superiors.

Un cop traslladada aquesta anàlisi a altres països del món, la OIT explica en un comunicat que en llocs com Suècia, Lituània, Eslovènia, Polònia o Noruega també hi ha una capacitat més gran de les dones, amb els mesuradors assenyalats anteriorment. Se subratlla a tall d'exemple el cas de Suècia, on mesu-

rant només els salaris, la desigualtat entre homes i dones se situa en el 4%. En canvi, si es tingué en compte el seu nivell de capacitat, els d'elles haurien de ser un 13% superiors als dels seus compatriotes homes.

L'Organització Internacional del Treball també s'ha aturat a estudiar les desigualtats salarials en funció del nivell d'ingressos econòmics. Les diferències augmenten a mesura que creix el salari, especialment a Espanya. Les dones en alts càrrecs i les professionals qualificades, per tant, guanyen considerablement menys que els seus col·le-

MÉS ALT, MÉS BRETXA

Les diferències salarials augmenten a mesura que creix el sou

MATERNITAT PENALITZADA

Les espanyoles amb fills cobren un 5% menys que les que no en tenen

gues: en determinades franges arriben a uns 400 euros de diferència. En les feines amb menys retribució salarial per a tots dos, aquest desequilibri se situa en els 175 euros.

Un altre aspecte que s'ha de tenir en compte, segons la OIT, és com penalitza la maternitat a l'hora de quantificar els salaris, una situació que s'incrementa amb el nombre de fills. A Espanya, una dona que és mare rep un salari un 5% inferior que la que no ho és, un percentatge que es dispara al Regne Unit (25%) a l'hora d'establir comparacions amb altres països.

En canvi, a França, Itàlia o Dinamarca, on hi ha establertes bonificacions econòmiques per a la maternitat i on l'organització laboral és més flexible i facilita més la conciliació, aquesta diferència salarial és favorable a les dones amb fills.

L'OIT assenyalava que hi ha hagut avanços per retallar aquesta bretxa, però que són lents. I es recorda que, si se segueix aquest ritme, es “trigarà encara 71 anys” a aconseguir eliminar les desigualtats econòmiques. En aquest sentit, s'alerta que en els últims tres lustres s'ha fet poc camí.●

PIERRE TEYSSOT / AFP